

ביאור בדרך אפשר

1 במאמר שלפנינו יבאר שלושה שלבים בעבודתו של אברהם אבינו: א. ניצול
 2 כל ימיו ללימוד התורה וקיום המצוות. ב. עמידה בעשר הניסיונות. ג. אחר-כך
 3 קיבל אברהם המעלה הגדולה: 'וה' ברך את אברהם בכל' - שליטה מוחלטת
 4 ביצר הרע.

ביאור בדרך אפשר

43 והקדמה להמאמר שלאחריו) [=סדרת המאמרים עוסקת בתוכן
 44 אחיד (ראה להלן בסוף הפיסקה)], ורק בסיום המאמר מתרץ את
 45 הקשיא שבהתחלת המאמר, דענני הנסיון הוא הסתר
 46 פנים שנמשך מעולם התהו - הנסיון הוא מצב של 'הסתר פנים',
 47 שהנסינות הבאים לאדם מסתירים על
 48 הקדושה האלוקית (עד שנרמה לו
 49 שאינו יכול לקיים רצון ה'), אך גם כזה
 50 מסותרת חיות אלוקית הנותנת כוח
 51 בניסיון להפריע לאדם לקיים המצוות,
 52 וחיות זו מקורה בעולם התהו (שקדם
 53 לעולמנו, עולם התיקון), ומעולם התהו
 54 נפלה מטה מטה עד שנתלבשה בניסיון
 55 זה, ואברהם שעמד בכל
 56 הנסיונות הוא שברר את
 57 הקלפות והסטרטא אחרא [=צד
 58 האחר. כוחות הטומאה
 59 שמשתירים על אור הו'
 60 וקדשותו - עלי-ידי שעומדים בניסיון,
 61 ומתגברים על ה'קליפה' המסתירה על
 62 האור והחיות האלוקית, מוציאים האור
 63 והחיות האלוקית מהעלם אל הגילוי,
 64 וכאשר אברהם עמד בכל הנסיונות
 65 המשיך שיהיה גלוי אלקות
 66 למטה, וזהו שלאחר שאברהם
 67 עמד בכל הנסיונות ברכו
 68 שהשליטו על יצרו, שלא
 69 יצטרך להלחם עוד עם היצר
 70 הרע וסטרטא אחרא פי אם
 71 יתבררו ממילא בדרך מנוחה
 72 - ניצוצות הקדושה המוסתרים ברע
 73 יימשכו לקדושה מאליהם ללא צורך
 74 במלחמה. והיינו, שבעבודת
 75 דעולם התקון (המתקן את

**בס"ד. אור ליום ה' פרשת
 חיי שרה,
 כ"ף מר-חשון ה'תשר"מ.**

(הנחה בלתי מוגה)

1 **ואברהם זמן בא בימים וה' ברך את אברהם**
 2 **בכל¹, ומביא בזה פעל יום ההלדת**
 3 **[כבוד קדשת אדמו"ר (מוהרש"ב) נשמתו זצ"ל]**
 4 **במאמרו דבור המתחיל זה לפני מאה שנה**
 5 **(תרמ"ד) [שזכה דורנו ונדפס מאמר זה**
 6 **לאחרונה²] דאיתא במדרש רבה³ ר' לוי אמר**
 7 **שהשליטו ביצרו, היינו דזה שה' ברך את**
 8 **אברהם בכל הוא שהשליטו ביצרו. ומקשה**
 9 **בזה, מהו הברכה גדולה כל כך לגבי אברהם,**
 10 **שנתנסה בעשרה נסיונות ועמד בכלם⁴, ומהו**
 11 **הברכה שהשליטו ביצרו. והנה לפני שנאמר וה'**
 12 **ברך את אברהם בכל, שהשליטו ביצרו, מקדים**
 13 **הכתוב, ואברהם זמן בא בימים, וכיון שסדר**
 14 **בתורה הוא גם כן סדר בהוראה שבדבר⁵, הרי**
 15 **מוכן, דכדי להיות וה' ברך את אברהם בכל,**
 16 **שהשליטו ביצרו, צריך להיות לפני זה הענין**
 17 **דאברהם זמן בא בימים.**

18 **ומבאר בזה בהמאמר [היינו בסיום המאמר⁵,**
 19 **פי גוף המאמר הוא חלק מההמשך**

5 **ואברהם זמן בא בימים וה'**
 6 **ברך את אברהם בכל¹,**
 7 **ומביא בזה פעל יום ההלדת**
 8 **[כבוד קדשת אדמו"ר**
 9 **(מוהרש"ב) נשמתו זצ"ל]**
 10 **במאמרו דבור המתחיל זה**
 11 **[=במאמרו הפותח בפסוק זה**
 12 **'ואברהם זמן', נאמר לפני מאה**
 13 **שנה (תרמ"ד) [שזכה דורנו**
 14 **ונדפס מאמר זה לאחרונה²**
 15 **(-בשנת תשמ"ג)] דאיתא [=מובא]**
 16 **במדרש רבה שם מבאר מהו**
 17 **הברכה שברכו בכל³: ר' לוי**
 18 **אמר שהשליטו ביצרו, היינו**
 19 **[=פירוש] דזה שה' ברך את**
 20 **אברהם בכל הוא שהשליטו**
 21 **ביצרו. ומקשה בזה במאמר,**
 22 **מהו הברכה גדולה כל כך**
 23 **לגבי אברהם, שנתנסה**
 24 **בעשרה נסיונות ועמד**
 25 **בכלם⁴, ומהו הברכה**
 26 **שהשליטו ביצרו? והנה לפני**
 27 **שנאמר וה' ברך את אברהם**
 28 **בכל, שפירוש בכל¹, שהשליטו**
 29 **ביצרו, מקדים הכתוב,**
 30 **ואברהם זמן בא בימים, וכיון**
 31 **שסדר בתורה הוא גם כן סדר**
 32 **בהוראה שבדבר⁵ שאנו נלמד**
 33 **מזה הוראה בעבודת ה' אצלינו, הרי**
 34 **מוכן, דכדי להיות וה' ברך**
 35 **את אברהם בכל, שהשליטו**
 36 **ביצרו, צריך להיות לפני זה**
 37 **הענין דאברהם זמן בא**
 38 **בימים.**

39 **ומבאר בזה בהמאמר [היינו**
 40 **בסיום המאמר⁵, פי גוף**
 41 **המאמר הוא חלק מההמשך**
 42 **(המשך להמאמר שלפניו**

(1 חיי שרה כד, א. 2) סה"מ תרמ"ד ע' קסב. (3 ב"ר פנ"ט, ז. 4) אבות פ"ה מ"ג. (5) סה"מ תרמ"ד שם ע' קסט.

אור ליום ה' פרשת חיי שרה, כ"ף מרחשון ה'תשד"מ

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 **עולם התהו** - בעבודת עולם התיקון' שהיא העבודה להתגבר על
2 ה'קליפה' ולגלות את ניצוצות הקדושה (שנפלו מעולם התהו) המוסתרים
3 בעניינים גשמיים), **יש בזה ב' שלבים, בתחלה היא העבודה**
4 **באפן של אתפקיא** [=כפיית הרע] **בלבד, ואחר כך באה**
5 **העבודה דאתהפקא** [=הפיכת
6 הרע לטוב], **שמהפך גם את**
7 **הרע לטוב, שזהו ענין "כרך"**
8 **את אברהם בכל": ששהשליטו**
9 **ביצרו, העבודה דאתהפקא.**
10 **ויש לומר שזהו גם כן**
11 **הקשר בין תחילת וסיום המאמר**
12 **להמבאר בגוף המאמר**⁶
13 **ונהגם שההמשך הוא**
14 **לקאורה ענין בפני עצמו,**
15 **וההתחלה והסיום הם ענין**
16 **בפני עצמו. וכונדע' מאפן**
17 **כתיבת הדרושים** [=מאמרי
18 החסידות] **על ידי רבותינו**
19 **נשיאינו, שבתחלה היו**
20 **כותבים את כל ההמשך בלי**
21 **התחלות וסיומים (חיוץ**
22 **מהתחלת המאמר הראשון),**
23 **ואחר כך בשעת האמירה**
24 **וסמוך לה (בחדשים או**
25 **בשנים שלאחר כתיבת**
26 **ההמשך) הוסיפו התחלות**
27 **וסיומים להמאמרים,**
28 **כדמוכח ממה שרואים בגוף**
29 **כתב יד קדשם בכמה**
30 **דרושים שתחילת וסיום המאמר**
31 **כתובים בצד המאמר, או בקובץ בפני**
32 **עצמו, וכיו"ב. בכל זה מוכן,**
33 **שיש שייכות וקשר בין**
34 **ההתחלה וסיום להתכן של**
35 **גוף המאמר], שבו מבאר**
36 **את ענין עלית והמשכת**
37 **המלכות [ונכמבאר שם**
38 **בארפה, וכבר נדפס פנ"ל,**
39 **שזהו פרסום לדורות**⁸
40 **(אדמו"ר בעל הצמח צדק) אמר:**
41 **כאשר יהודי מדבר צריך לדעת אשר**
42 **מילה הבאה בדבור הוא ברבים, מילה**

שכתב הוא לפני כל העולם, ומילה שבדפוס הוא לדורי דורות, וסיים דבריו
- אם על החכמים באמת אמרו רז"ל היהורו בדבריכם, בינונים ובפרט כו'
ודאי צריכים להזהר), ובגוף המאמר מבאר: **דענין עלית המלכות**
כאשר ספירת המלכות עולה לקבל שפע מלמעלה, מצמצמת מציאותה
על-מנת שתהי' כלי לקבל' (בדוגמת
תלמיד הרוצה לקבל חכמה מרבו,
צריך לבטל תכונותיו העצמיים
ולהתרכו בקבלת השפע מהרב)
(בכחינת אחור באחור [מצב
זה בספירת המלכות נקרא 'אחור', כיון
שהיא מצומצמת בתכלית והאור אינו
מאיר בה]) **היא דגמת העבודה**
דאתפקיא, וענין המשכת
המלכות לאחר שנמשכה ההשפעה
בספירת המלכות, ויורדת ממקומה
על-מנת להשפיע ולהאיר לעולמות
תחתונים, **(בכחינת פנים בפנים**
[במלכות מאיר האור והשפע הפנימי])
היא דגמת העבודה
דאתהפקא.
ולהבין הענין בבאור יותר,
הנה מצינו ענין זה בבאור
יותר במאמר כבוד קדשת
אדמו"ר הצמח צדק [שזכה
דורנו גם כן, ונדפס
לאחרונה⁹ (- בשנת תשמ"א),
שמקשה שם גם כן קשיא
הנ"ל, מהו השבח והרבותא
[=הגדולה, החידוש] אחר
שנתנסה אברהם אבינו ע"ה בעשר
נסיונות, מה ששהשליטו
ביצרו [ומזה שלשון השאלה
כדבור המתחיל זה שבשנת
תרמ"ד דומה לשונה
במאמר הצמח צדק, יש
מקום לומר, שהתחלת וסיום
המאמר דשנת תרמ"ד, מיסד
על מאמר הצמח צדק].

באפן של אתפקיא בלבד, ואחר כך באה
העבודה דאתהפקא, שמהפך גם את הרע לטוב,
שזהו ענין ששהשליטו ביצרו, העבודה
דאתהפקא. ויש לומר שזהו גם כן הקשר
להמבאר בגוף המאמר⁶ **ונהגם שההמשך הוא**
לקאורה ענין בפני עצמו, וההתחלה והסיום הם
ענין בפני עצמו. וכונדע' מאפן כתיבת
הדרושים על ידי רבותינו נשיאינו, שבתחלה
היו כותבים את כל ההמשך בלי התחלות
וסיומים (חיוץ מהתחלת המאמר הראשון),
ואחר כך בשעת האמירה וסמוך לה (בחדשים
או בשנים שלאחר כתיבת ההמשך) הוסיפו
התחלות וסיומים להמאמרים, כדמוכח ממה
שרואים בגוף כתב יד קדשם בכמה דרושים.
בכל זה מוכן, שיש שייכות וקשר בין ההתחלה
וסיום להתכן של גוף המאמר], שבו מבאר את
ענין עלית והמשכת המלכות [ונכמבאר שם
בארפה, וכבר נדפס פנ"ל, שזהו פרסום
לדורות⁸, **דענין עלית המלכות (בכחינת אחור**
באחור) היא דגמת העבודה דאתפקיא, וענין
המשכת המלכות (בכחינת פנים בפנים) היא
דגמת העבודה דאתהפקא.
ולהבין הענין בבאור יותר, הנה מצינו ענין זה
בבאור יותר במאמר כבוד קדשת
אדמו"ר הצמח צדק [שזכה דורנו גם כן, ונדפס
לאחרונה⁹, **שמקשה שם גם כן קשיא הנ"ל,**
מהו השבח והרבותא אחר שנתנסה בעשר
נסיונות, מה ששהשליטו ביצרו [ומזה שלשון
השאלה כדבור המתחיל זה שבשנת תרמ"ד
דומה לשונה במאמר הצמח צדק, יש מקום לומר, שהתחלת וסיום
המאמר דשנת תרמ"ד, מיסד על מאמר הצמח צדק]. ומבאר בזה, דענין השליטו

(6) סה"מ תרמ"ד שם ע' קסב ואילך. (7) ראה גם פתח דבר להמשך והחרים תרל"א. (8) פתגם הצ"צ - אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ כרך ב' ע' שפב. (9) אוה"ת בראשית כרך ז' ע' 2414.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

43 'ידיעת השליה, מאלו גדרים ותכונות הם מושללים, אך אין אנו יכולים
44 להשיג מהותם בידיעת החיוב'. ועל דרך זה הוא גם כן העבודה
45 דאתהפכא, כאשר מבטלים את הדבר השלילי, שעל ידה נמשך גלוי
46 אור נעלה ביותר.

47 וזהו וה' ברך את אברהם
48 בכל שהשליטו ביצרו, והקשה
49 בתחילת המאמר מה המעלה בזה, אחרי
50 שעבר כל הנסיונות? אלא, שזהו שבח אחר
51 השבח ד': ואברהם זקן בא בימים, דפירוש
52 בא בימים - בא עם כל ימיו - הן
53 המצות עשה, וכדאימא
54 בזהר¹² הפרוש בזה שיקמיו
55 היו ימים שלמים, דלא
56 חסרא יומא חדא [=לא חסרו יום
57 אחד], היינו שבכל יום ויום
58 עבד עבודתו בלמוד התורה
59 וקיום המצות, דכל יומא
60 ויומא עבד עבדתי¹³ [=כל
61 יום ויום עושה פעולתו]. וענין וה'
62 ברך את אברהם בכל,
63 שהשליטו ביצרו, הוא כמו
64 מעלת מצות לא תעשה על
65 מצות עשה.

66 ובפרטיות יותר יש לומר,
67 דענין ואברהם זקן בא בימים
68 קאי [=מסב] הן על מצוות
69 עשה והן על מצוות לא
70 תעשה, דקיים אברהם אבינו
71 את התורה כלה עד שלא
72 נתנה¹⁴, כולל מצוות לא
73 תעשה, אבל כל זה היה
74 באופן? כמו שאמר דוד המלך ע"ה:
75 ולבי חלל בקרבי¹⁵, ופירשו
76 בגמרא: שאין לו יצר הרע¹⁶
77 [=יצר הרע הרי הוא כמת בקרבי]¹⁷

78 ובפרטיות יותר יש לומר, דענין ואברהם זקן בא בימים קאי הן על מצוות
עשה והן על מצוות לא תעשה, דקיים אברהם אבינו את התורה
כלה עד שלא נתנה¹⁴, כולל מצוות לא תעשה, אבל כל זה היה באופן דולפי
חלל בקרבי¹⁵, שאין לו יצר הרע¹⁶, בדגמת פרוש הא' בענין והשפתי מיה

1 ומבאר בזה, דענין השליטו ביצרו הוא ענין אתהפכא
2 השוכא לנהורא [=הפיכת החושך לאור], שעל ידי זה מעורר
3 וממשיך גלוי אור נעלה ביותר, וכדגמת מעלת מצות לא
4 תעשה על מצות עשה, דמבאר בארבה בלקוטי תורה

5 (לרבינו הזקן) בתחלתו (פרשת
6 פקודי¹⁰) דמצות עשה שרשן
7 בבחינת אותיות ו"ה - ב' אותיות
8 אחרונות - דשם הוי', ומצות
9 לא תעשה שרשן בבחינת
10 י"ה דשם הוי'. והגם
11 שלמטה פעולם הרי קיום
12 מצות לא תעשה הוא על ידי
13 שלייה ומניעה מעשה, שב
14 [=הכבר במקומך] ואל תעשה,
15 ולפי זה לכאורה דורש באור
16 איך אפשר לומר שהם
17 למעלה למצוות עש' חיובית -
18 קום ועשה דמצות עשה
19 ונרמזות באותיות ראשונות של שם
20 הוי'? אך היא הנותנת [=סיבה
21 עצמה מסייעת לומר ההיפך]
22 (כמבאר בלקוטי תורה),
23 דמשום ששרשן גבוה יותר,
24 לכן אי אפשר לעשות כלי
25 אל האור הנמשך על ידן על
26 ידי עשה, ונמשך דוקא על
27 ידי שלייה, - בקיום מצות עשה,
28 עש' חיובית, אנו ממשיכים גלוי אור
29 מצומצם - ו"ה שבשם הוי' - אור
30 המאיר בכלי, אך בקיום מצות לא-
31 תעשה, שלילת העש', אנו ממשיכים
32 גלוי אור גבוה יותר - י"ה שבשם הוי'
33 - אור שאינו מוגבל בכלי, שאין בכוח
34 העש' החיובית להמשיכו ועל דרך
35 ענין ידיעת השלייה שעל
36 ידה משיגים למעלה
37 מבידיעת החיוב [=ידיעת

18 וזהו וה' ברך את אברהם בכל שהשליטו
19 ביצרו, שזהו שבח אחר השבח דבא
20 בימים, דבא בימים הן המצות עשה, וכדאימא
21 בזהר¹² הפרוש בזה שיקמיו היו ימים שלמים,
22 דלא חסרא יומא חדא, היינו שבכל יום ויום
23 עבד עבודתו בלמוד התורה וקיום המצות, דכל
24 יומא ויומא עבד עבדתי¹³. וענין וה' ברך את
25 אברהם בכל, שהשליטו ביצרו, הוא כמו מעלת
26 מצות לא תעשה על מצות עשה.

27 ובפרטיות יותר יש לומר, דענין ואברהם זקן בא בימים קאי הן על מצוות
עשה והן על מצוות לא תעשה, דקיים אברהם אבינו את התורה
כלה עד שלא נתנה¹⁴, כולל מצוות לא תעשה, אבל כל זה היה באופן דולפי
חלל בקרבי¹⁵, שאין לו יצר הרע¹⁶, בדגמת פרוש הא' בענין והשפתי מיה

(10 ו, ד. 11) ראה מו"ז ח"א פנ"ח. ובכ"מ. (12) ראה לקו"ש ח"כ ע' 315 ובהנסמן שם. (13) זח"ג צד, ב. (14) קדושין פב, א. וש"נ. (15) תהלים קט, כב. (16) ברכות סא, ב.

אור ליום ה' פרשת חיי שרה, כ"ף מרחשון ה'תשד"מ

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 (רש"י), בְּדַגְמַת פְּרוּשׁ הָא' בְּעֵנֵן הַיַּעֲדוּ לַעֲתִיד־לְבוֹא וְהַשְׁבִּיתִי
2 חַיָּה רָעָה מִן הָאֲרָץ¹⁷, פִּירוּשׁ וְהַשְׁבִּיתִי מִעֲבִירֵם מִן הָעוֹלָם¹⁸,
3 שְׂיִבְטְלוּ לְגַמְרִי [=ישנם שני פירושים בפסוק "והשבתי חיה רעה מן
4 הארץ": משביתן מן העולם, משביתן שלא ייקו. עניינו של "ולבי חלל
5 בקרבי" - המתת היצר הרע - היא
6 בדוגמת "משביתן מן העולם".
7 וְאַחַר כֵּן בָּא לְעֵנֵן נַעֲלָה
8 יוֹתֵר כַּהֲמֹשׁ הַפְּסוּק: וְה' בְּרַף
9 אֶת אַבְרָהָם בְּכָל, שֶׁהַשְּׁלִטוֹ
10 בִּיצְרוֹ, וְהוּא מֵה שְׁעוֹבֵד
11 עֲבוּדָתוֹ בְּהִיצֵר גּוֹפָא [=עצמו],
12 תַּחֲלָה הָעֲבוּדָה דְאַתְּפִיָא,
13 וְאַחַר כֵּן גַּם הָעֲבוּדָה
14 דְאַתְּפִיָא, שְׁמַהֲפֵךְ אֶת הַיִּצְר
15 הָרַע לְטוֹב. וְזֶהוּ גַם כֵּן מֵה
16 שְׁנֵאמָר¹⁹: וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל
17 אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד
18 וְאָמְרוּ רַז"ל²⁰ טוֹב זֶה יִצְר
19 טוֹב, מְאֹד זֶה יִצְר הָרַע,
20 דְלִכְאוּרָה אֵיךְ הוּא שְׂיִצְר
21 הָרַע הוּא טוֹב מְאֹד? אֵךְ
22 הָעֵנֵן הוּא (פְּמַבְאָר בְּאוֹר
23 הַתּוֹרָה שֶׁם) דְכָאֲשֶׁר מֵהַפְּכִים
24 אֶת הַיִּצְר הָרַע לְטוֹב, אֲזַי
25 נַעֲשֶׂה טוֹב מְאֹד - כֹּאשֶׁר הוֹפְכִים
26 אֶת הַיִּצְר הָרַע לְטוֹב הַרִי כוּחַ
27 הַהַתְּלַחְבוּת שֶׁל הַיִּצְר הָרַע מוֹפְנֵה
28 לְעֵנֵי טוֹב וְקִדּוּשָׁה, וְאוּ הוּא "טוֹב
29 מְאֹד", כִּיּוֹן שְׁלִיצֵר הָרַע כוּחַ תְּאוּוֹה
30 חֹזֵק יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לִיצְר הַטוֹב (בְּדוּמָה
31 לְבַהֲמָה שְׁכוּחָה רַב מֵהָאָדָם) [וַיִּתְיַרְה
32 מִזֶּה, שֶׁהַפְּכִיתוֹ לְטוֹב הַרִי זֶה
33 הַשְּׁלִמּוֹת מִלְּיוֹ הַכּוּוֹנָה, שֶׁל
34 הַיִּצְר הָרַע גּוֹפָא, וְכִדְאִיתָא
35 בְּזֵהר²¹, וּמוֹבָא בְּתַנְיָא²²,
36 הַמְשַׁל הַיְדוּעַ בְּזֵה, שְׁתַּכְּנוּ -
37 שֶׁהַיִּצְר הָרַע עֲצָמוֹ אֵינּוּ רוּעָה
38 שְׂיִשְׁמְעוּ לוֹ וְכֹא רַק לְנִסּוֹת],
39 בְּדַגְמַת פְּרוּשׁ הַב' בְּעֵנֵן
40 וְהַשְׁבִּיתִי חַיָּה רָעָה מִן הָאֲרָץ,
41 מִשְׁבִּיתָן שְׂלָא יִזְיָקוּ¹⁸ -
42 מִצִּיאוֹתָן שֶׁל הַחַיּוֹת הָרְעוֹת תִּהְיֶה
43 בְּאוֹפֵן שְׂלָא יִזְיָקוּ, אֲתַתְּפִיָא. וְזֶהוּ

הַחֲדוּשׁ דְעֲבוּדַת אַבְרָהָם, שְׁעֲבוּדָתוֹ הִיתָה לֹא רַק בְּאִפְּן
דְּוֹלְבֵי חֲלָל בְּקִרְבֵי שְׂאִין לוֹ יִצְר הָרַע, אֲלָא גַם דְּכַמוֹ שְׁנֵאמָר
עַל אַבְרָהָם: וּמִצָּאתָ אֶת לְבָבוֹ נִאֲמָן לְפָנֶיךָ²³, וְאִיתָא
בִּירוּשְׁלַמִּי²⁴, דְּמָה שְׁנֵאמָר לְבָבוֹ בְּשַׁנֵּי בֵּי"תִין, הוּא מְשׁוּם
שְׁעֵשָׂה גַם אֶת הַיִּצְר הָרַע שְׂלוֹ לְטוֹב.
וְזֶהוּ גַם כֵּן הַחֲדוּשׁ דְעֵנֵן הַשְּׁלִטוֹ בִּיצְרוֹ עַל
הַנְּסִיווֹת שְׁנֵאמָר אַבְרָהָם אֲבִינוּ וְעַמְד
בְּכָלָם. כִּי הָעֲבוּדָה דְעֵנֵן
הַנְּסִיווֹן אֵינּוּ אֲלָא הֶסְרַת
הַהֶעָלָם וְהַהֶסְתָר. דְעֵנֵן
הַנְּסִיווֹן הוּא הָעָלָם וְהַהֶסְתָר,
דְּנוֹסָף לְזֵה שֶׁהָעוֹלָם בְּכָלָל
הוּא נִקְרָא 'עוֹלָם' מִלְּשׁוֹן הָעָלָם
וְהַהֶסְתָר²⁵, הִנֵּה בְּהֶעָלָם
וְהַהֶסְתָר שְׁבַעֲנֵן הַנְּסִיווֹן יִשְׁנוּ
חֲדוּשׁ מִיַּחַד, מֵה שְׁכָל
מִצִּיאוֹתוֹ אֵינּוּ אֲלָא מִצִּיאוֹת
שֶׁל הָעָלָם וְהַהֶסְתָר, וּמִלְּבַד זֶה
אֵין בּוֹ כָּל מִצִּיאוֹת אֲמִתִּית
(פְּמַבְאָר בְּכַמְּהָ מְקוּמוֹת²⁶).
וְכַנּוּדַע הַדְּגָמָא בְּזֵה בְּנִסְיוֹן
הָעֲקֵדָה דְאַבְרָהָם אֲבִינוּ
עֲצָמוֹ, כְּאֲשֶׁר הִלֵּךְ אֶל
הָעֲקֵדָה (אֶל אַחַד הַהָרִים
אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִי²⁷) בָּא הַשְּׁטָן
וְעָשָׂה עֲצָמוֹ לְנִהַר כְּדִי לְמַנַּע
מֵאַבְרָהָם אֶת אֲפֻשְׁרוֹת
הַהִלְיָכָה כּוֹ' וְעַל יְדֵי
שְׂאֲבָרָהָם עָמַד בְּנִסְיוֹן וְקַפֵּץ
לְתוֹךְ הַנִּהַר נִתְּגַלָּה לְמַפְרַע

(17 בחוקתי כו, ו. 18) תר"כ עה"פ. (19) בראשית א, לא. (20) ב"ר פ"ט, ז. (21) ח"ב קסג, א. (22) ספ"ט. (23) נחמי' ט, ח. (24) ברכות בסופה. (25) לקו"ת שלח מ, א. (26) ראה סה"מ פר"ת ע' קז ואילך. ובכ"מ. (27) וירא כב, ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שְׁהִנְהָרָה אֵינּוּ מְצִיאוֹת אֲמַתִּית פֶּלֶל²⁸, וְלֹא בָּא אֱלֹא לְהַעֲלִים
 2 וְלְהַסְתִּיר וּלְנִסּוֹת כּוֹי. וְכֵן הוּא בְּכָל נְסִיּוֹן, דְּכֹאֲשֶׁר הָאָדָם
 3 מִחֲלִיט בְּתַקְפָּה לֹא לְהַתְחַשֵּׁב עִם הַנְּסִיּוֹן שֶׁהוּא עֹנֵן שֶׁל
 4 דְּמִיּוֹן בְּעֵלְמָא, הָרִי הוּא מִתְבַּטֵּל. שְׁכָל זֶה הוּא בְּרַגְמַת
 5 הָעֲבוּדָה דְּוֹלְבֵי חֲלָל בְּקַרְבֵי,
 6 שְׂאִין לוֹ יֵצֵר הָרַע. וְאַחַר כֵּן
 7 נִתֵּן לוֹ הַקְּבִ"ה עֹנֵן נֶעְלָה
 8 יוֹתֵר, וְה' בְּרַף אֶת אַבְרָהָם
 9 בְּכָל, שֶׁהַשְּׁלִיטוֹ בִּיְצָרוֹ,
 10 שְׂיֻכַּל לַעֲבֹד גַּם עִם הַיֵּצֵר
 11 הָרַע, כְּצִוּוֹ: וְאַחֲבַת וְגו' בְּכָל
 12 לְבָבָה²⁹, וְאִמְרוּ חו"ל: בְּשִׁנֵי
 13 יֵצְרִיךָ³⁰.
 14 וְהִנֵּה מַעֲיֵן עֲבוּדָה הַנִּלְ
 15 צְרִיף לְהִיּוֹת בְּעֲבוּדַת כָּל אֶחָד
 16 וְאֶחָד, דִּתְחַלֵּה צְרִיף לְהִיּוֹת
 17 עֲבוּדָתוֹ בְּאַפְּן דְּבָא בְּיָמִים,
 18 יוֹמִין שְׁלִימִין - שְׁלֹא יַחֲסִיר יוֹם
 19 אֶחָד מִלְּמִיּוֹד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמִּצְוּוֹת,
 20 וְאַחַר כֵּן בָּא לְהַשְׁגַּת
 21 הַשְּׁלִילָה כּוֹי - לְהַתְנַבֵּר עַל
 22 הַנְּסִיּוֹנוֹת הַמְּנוּעִים קִיּוּם הַתּוֹרָה
 23 וְהַמִּצְוּוֹת, עַל-יְדֵי הַתְּעַלְמוֹת מֵהַרַע
 24 וְאַחַר כֵּן לְהַשְּׁלִיטוֹ בִּיְצָרוֹ
 25 כּוֹי - לְהַפְּוֹךְ הָרַע עֲצֻמוֹ לְטוֹב, וְיֵשׁ
 26 לוֹמֵר, דְּכֹאֲשֶׁר מִתְחַלֵּה עוֹבֵד
 27 ה' בְּאַפְּן דְּבָא בְּיָמִים, יוֹמִין
 28 שְׁלִימִין כּוֹי, וְאַחַר כֵּן בָּא
 29 לְהַשְׁגַּת הַשְּׁלִילָה כּוֹי, וְאַחַר
 30 כֵּן לְהַשְּׁלִיטוֹ בִּיְצָרוֹ כּוֹי, הָרִי
 31 זֶה מְבִיא, וְנִעֲשֶׂה הַקְּנָה
 32 קְרוּבָה, לְגַאֲלָה הַפְּרִטִית
 33 שְׁלוֹ, לְהִיּוֹת אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה
 34 אֲעֻבֵיר מִן הָאָרֶץ³¹, בְּעוֹלָם
 35 קָטָן שְׁלוֹ - (=בְּגוֹף הָאָדָם.
 36 כַּמְבוּאָר בְּמִדְרַשׁ (תַּנְחוּמָא פְּקוּדֵי ג,
 37 אֲבוֹת דְּרַבִּי נַתָּן פֶּרֶק ל"ב) שְׁכַל מַה
 38 שֶׁנִּמְצָא בְּעוֹלָם נִמְצָא גַם בְּאָדָם].
 39 וְעַל יְדֵי הַגְּאֲלָה הַפְּרִטִית שֶׁל
 40 כָּל אֶחָד וְאֶחָד, בָּאִים אֶל
 41 הַגְּאֲלָה הַכְּלָלִית שֶׁל כָּל אֶחָד
 42 וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְכַנּוּדָע

מֵאֲמַר אֲדַמּוּ"ר הַזְּקֵן³² דְּאִיתָא בְּתַקּוּנִים
 שְׂאֵפְלוּ אִם הָיָה צְדִיק אֶחָד חוּזֵר בְּתִשּׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּדוּרוֹ
 הָיָה בָּא מְשִׁית, וּבְלִשׁוֹן הַרְמְבַ"ם³³ שְׂאֵפְלוּ אֶחָד הָעוֹשֶׂה
 מַעֲשֶׂה אֶחָד כּוֹי מְכַרֵּיעַ עֲצֻמוֹ וְכָל הָעוֹלָם פְּלוֹ לְכַף זְכוּת
 וְגוֹרָם לוֹ וְלָהֶם תְּשׁוּעָה
 וְהַצְּלָה, עַד לְגַאֲלָה הָאֲמַתִּית
 וְהַשְּׁלֵמָה בְּכָל עִם יִשְׂרָאֵל
 לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָם. וְלַעֲתִיד
 לְבֹא יִהְיֶה עֹנֵן הַשְּׁלִיטוֹ
 בִּיְצָרוֹ, כַּמְבֹאָר³⁴ בְּעֹנֵן וְגו'
 זָאֵב גּוֹ' וְנִעַר קָטָן נוֹהֵג בָּם³⁵.
 וְעוֹד זֹאת, שְׂאָז תְּחַלֵּה מַעֲלַת
 הַקָּטָן וְיִהְיֶה גַם עֹנֵן הַקְּטָנוֹת
 בְּעֵלְוֵי, וְנִעַר קָטָן, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוּב³⁶ מִי יָקוּם יַעֲקֹב כִּי
 קָטָן הוּא, דְּאָז יִהְיֶה מַעֲשֶׂה
 עֶקֶר - כּוּחַ הָעֵשִׂי שֶׁהוּא הַכּוּחַ הַנְּמוּךְ
 שְׁבֵאֵרָם יִהְיֶה עֶקֶר³⁷, וְיִהְיֶה גַם
 מַעֲלַת הַמְּלָכוֹת - סְפִירָה הַאֲחֵרוֹנָה
 מֵעֵשֶׂר הַסְּפִירוֹת וְהַלְבָּנָה - מִקְּבֵלַת
 אוֹרָה מֵהַשֵּׁמֶשׁ וּנְמִשְׁלָה לְסְפִירַת
 הַמְּלָכוֹת הַמְּקַבֵּלַת מִשָּׂאֵר הַסְּפִירוֹת
 [הַמְּבֹאָר בְּהַמְשָׁף תַּרְמ"ד
 שָׁם], כְּמוֹ שְׁכַתּוּב³⁸ וְהָיָה
 אוֹר הַלְבָּנָה כְּאוֹר הַחֲמָה
 וְאוֹר הַחֲמָה שְׁכַעֲתִים כְּאוֹר
 שְׁכַעֲתֵי הַיָּמִים, וְיִנְקָבָה - מְקַבֵּל,
 סְפִירַת הַמְּלָכוֹת - תְּסוּכָב גְּבֵר³⁹,

1 שְׁהִנְהָרָה אֵינּוּ מְצִיאוֹת אֲמַתִּית פֶּלֶל²⁸, וְלֹא בָּא
 2 אֱלֹא לְהַעֲלִים וְלְהַסְתִּיר וּלְנִסּוֹת כּוֹי. וְכֵן הוּא
 3 בְּכָל נְסִיּוֹן, דְּכֹאֲשֶׁר הָאָדָם מִחֲלִיט בְּתַקְפָּה לֹא
 4 לְהַתְחַשֵּׁב עִם הַנְּסִיּוֹן שֶׁהוּא עֹנֵן שֶׁל דְּמִיּוֹן
 5 בְּעֵלְמָא, הָרִי הוּא מִתְבַּטֵּל. שְׁכָל זֶה הוּא בְּרַגְמַת
 6 הָעֲבוּדָה דְּוֹלְבֵי חֲלָל בְּקַרְבֵי, וְשְׂאִין לוֹ יֵצֵר הָרַע.
 7 וְאַחַר כֵּן נִתֵּן לוֹ הַקְּבִ"ה עֹנֵן נֶעְלָה יוֹתֵר, וְה'
 8 בְּרַף אֶת אַבְרָהָם בְּכָל, שֶׁהַשְּׁלִיטוֹ בִּיְצָרוֹ, שְׂיֻכַּל
 9 לַעֲבֹד גַּם עִם הַיֵּצֵר הָרַע, בְּכָל לְבָבָה²⁹, בְּשִׁנֵי
 10 יֵצְרִיךָ³⁰.
 11 וְהִנֵּה מַעֲיֵן עֲבוּדָה הַנִּלְצְרִיף לְהִיּוֹת בְּעֲבוּדַת
 12 כָּל אֶחָד וְאֶחָד, דִּתְחַלֵּה צְרִיף לְהִיּוֹת
 13 עֲבוּדָתוֹ בְּאַפְּן דְּבָא בְּיָמִים, יוֹמִין שְׁלִימִין, וְאַחַר
 14 כֵּן בָּא לְהַשְׁגַּת הַשְּׁלִילָה כּוֹי וְאַחַר כֵּן לְהַשְּׁלִיטוֹ
 15 בִּיְצָרוֹ כּוֹי, וְיֵשׁ לוֹמֵר, דְּכֹאֲשֶׁר מִתְחַלֵּה עוֹבֵד ה'
 16 בְּאַפְּן דְּבָא בְּיָמִים, יוֹמִין שְׁלִימִין כּוֹי, וְאַחַר כֵּן
 17 בָּא לְהַשְׁגַּת הַשְּׁלִילָה כּוֹי, וְאַחַר כֵּן לְהַשְּׁלִיטוֹ
 18 בִּיְצָרוֹ כּוֹי, הָרִי זֶה מְבִיא, וְנִעֲשֶׂה הַקְּנָה קְרוּבָה,
 19 לְגַאֲלָה הַפְּרִטִית שְׁלוֹ, לְהִיּוֹת אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה
 20 אֲעֻבֵיר מִן הָאָרֶץ³¹, בְּעוֹלָם קָטָן שְׁלוֹ.
 21 וְעַל יְדֵי הַגְּאֲלָה הַפְּרִטִית שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, בָּאִים
 22 אֶל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְכַנּוּדָע מֵאֲמַר אֲדַמּוּ"ר הַזְּקֵן³² דְּאִיתָא בְּתַקּוּנִים
 23 שְׂאֵפְלוּ אִם הָיָה צְדִיק אֶחָד חוּזֵר בְּתִשּׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּדוּרוֹ הָיָה בָּא מְשִׁית,
 24 וּבְלִשׁוֹן הַרְמְבַ"ם³³ שְׂאֵפְלוּ אֶחָד הָעוֹשֶׂה אֶחָד כּוֹי מְכַרֵּיעַ עֲצֻמוֹ וְכָל
 25 הָעוֹלָם פְּלוֹ לְכַף זְכוּת וְגוֹרָם לוֹ וְלָהֶם תְּשׁוּעָה וְהַצְּלָה, עַד לְגַאֲלָה הָאֲמַתִּית
 26 וְהַשְּׁלֵמָה בְּכָל עִם יִשְׂרָאֵל לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָם. וְלַעֲתִיד לְבֹא יִהְיֶה עֹנֵן
 27 הַשְּׁלִיטוֹ בִּיְצָרוֹ, כַּמְבֹאָר³⁴ בְּעֹנֵן וְגו' זָאֵב גּוֹ' וְנִעַר קָטָן נוֹהֵג בָּם³⁵. וְעוֹד זֹאת,
 28 שְׂאָז יִהְיֶה גַם עֹנֵן הַקְּטָנוֹת בְּעֵלְוֵי, וְנִעַר קָטָן, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב³⁶ מִי יָקוּם יַעֲקֹב
 29 כִּי קָטָן הוּא, דְּאָז יִהְיֶה מַעֲשֶׂה עֶקֶר³⁷, וְיִהְיֶה גַם מַעֲלַת הַמְּלָכוֹת וְהַלְבָּנָה
 30 [הַמְּבֹאָר בְּהַמְשָׁף תַּרְמ"ד שָׁם], כְּמוֹ שְׁכַתּוּב³⁸ וְהָיָה אוֹר הַלְבָּנָה כְּאוֹר הַחֲמָה
 31 וְאוֹר הַחֲמָה שְׁכַעֲתִים כְּאוֹר שְׁכַעֲתֵי הַיָּמִים, וְיִנְקָבָה תְּסוּכָב גְּבֵר³⁹, מַעֲלַת כְּנֻסַת

(28 ראה תנחומא וירא כב. 29) ואתחנן ו, ה. (30 ספרי ורש"י שם. 31) זכרי' יג, ב. (32) מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תג. (33) הלי' תשובה פ"ג ה"ד. (34) ראה ספר הליקוטים צ"צ ע' ל"ע"ל ע' תרסה ואילך. ורש"י. (35) ישעי' יא, ו. (36) עמוס ז, ב. (37) ראה בכל זה - ספר הליקוטים שם ע' תרג ואילך. (38) ישעי' ל, כו. (39) ירמ' לא, כא.

אור ליום ה' פרשת חיי שרה, כ"ף מרחשון ה'תשד"מ

ביאור בדרך אפשר

9	מַעֲלַת פְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֹז.	בגדולי בניין, וְעַד שְׂבִמְהֶרָה בְּיָמֵינוּ יָבִיאוּ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד
10	וְהִתְחַלְּהָ לְזֶה תְּהִיָּה בְּזִמְן הַגְּלוּת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב ⁴⁰ טוֹעֲמִיָּה	מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמִנְחָה בְּכָלִי טְהוֹר ⁴²]=כמו שמביאים ישראל את
11	חַיִּים זָכוּ - וּכְמוֹבָא שֵׁישׁ לַטְעוֹם מִמֵּאכְלֵי הַשֶּׁבֶת בְּעֶרְב׃ שֶׁבֶת, שְׁעוֹד	הַמִּנְחָה לְבֵית ה' בְּכָלִי טְהוֹר, כֵּן יָבִיאוּ הַגּוֹיִם אֶת יִשְׂרָאֵל בְּבִגְדֵים טְהוֹרִים וְנֹאִים
12	פְּרָגְעִים הָאֶחָרוֹנִים וּבְיָמֵים הָאֶחָרוֹנִים שֶׁל הַגְּלוּת (ערב	וּבְמִרְכָּבוֹת נָאוֹת וּמְכוּבָדוֹת (מַצּוֹדֵת דוּד)] לְאַרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה
13	הַגְּאוּלָּה הַנִּקְרָאת "יוֹם שְׂכּוּלוֹ שֶׁבֶת",	וְלִירוּשָׁלַיִם עִיר הַקְּדוֹשׁ וְלָהָר
14	יָקִים מָה שְׂפָתוֹב ⁴¹ וְהָיוּ	הַקְּדוֹשׁ בִּירוּשָׁלַיִם וְלָבֵית
15	מְלָכִים אוֹמְנִיָּךְ וְשְׂרוֹתִיָּהֶם	הַמְקֻדָּשׁ, מְקֻדָּשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנֵנוּ
16	מִיִּנְקוֹתֶיךָ]=מַלְכֵי הָאוֹמוֹת יַעֲסֻקוּ	יְדִיךָ ⁴³ , בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לְכָב.
	שְׂפָתוֹב ⁴⁰ טוֹעֲמִיָּה חַיִּים זָכוּ, שְׁעוֹד בְּרָגְעִים	
	הָאֶחָרוֹנִים וּבְיָמֵים הָאֶחָרוֹנִים שֶׁל הַגְּלוּת יָקִים	
	מָה שְׂפָתוֹב ⁴¹ וְהָיוּ מְלָכִים אוֹמְנִיָּךְ וְשְׂרוֹתִיָּהֶם	
	מִיִּנְקוֹתֶיךָ, וְעַד שְׂבִמְהֶרָה בְּיָמֵינוּ יָבִיאוּ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמִנְחָה בְּכָלִי טְהוֹר ⁴² לְאַרְצֵנוּ	
	הַקְּדוֹשָׁה וְלִירוּשָׁלַיִם עִיר הַקְּדוֹשׁ וְלָהָר הַקְּדוֹשׁ בִּירוּשָׁלַיִם וְלָבֵית הַמְקֻדָּשׁ, מְקֻדָּשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנֵנוּ יְדִיךָ ⁴³ , בְּשִׂמְחָה	
	וּבְטוֹב לְכָב.	

(40) נוסח מוסף דשבת. וראה לקו"ש חט"ו ע' 282. וש"נ. (41) ישע"י מט, כג. (42) ראה ישע"י סו, כ. (43) בשלח טו, יז.

אגרות קודש

ב"ה, כ"ה מ"ח, תשי"ב

ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מכ"ה מ"ח, בו כותבת מאשר עבר עליי ואשר לעי"ע עדיין לא נשתדכה.

בהנוגע לענייני הבלתי רצויים שהיו בעבר, ידועה הוראת תורתנו תורת חיים, אשר ביד כל אדם ניתן לתקן ולשפר ענייניו מכאן ולהבא, ומועילה חרטה אמיתית על העבר ביחד עם קבלה טובה על להבא, ובענייני שידוכין בפרט, שתי נקודות להוסיף בזה.

(א) עליי להחליט בתוקף המתאים, שלכשתנשא, תנהג ביתה כראוי לבת ישראל, שכל אחת מהן נקראת בת שרה רבקה רחל ולאיה, בשמירת טהרת המשפחה, שמירת שבת, אכילת כשר וכיו בתוך שאר מצות התורה, והשי"ת הרואה ללבב אשר החליטה באמת וגם תנהג כן, ימציא לה זיווגה המתאים לפניי בגשמיית וברוחניות גם יחד.

(ב) יש להכיר את המציאות כמו שהיא, שאין שלימות בעולם, ולכן אין לחפש ולחטט אחרי חסרונות של אלו שבאים עמהם בהיכירות, ובפרט בהביא בחשבון שגם המחפש אינו בתכלית השלימות וכשמסתכלים בעין יפה על בני ישראל ומשימים לב להעיקר (מדות טובות, הנהגה בדרך הישרה היא דרך התורה והמצוה וכו') אזי בדרך ממילא רואים איך שהטפל דטפל אין צריך לתפוס מקום יותר מערכו וכשהעיקר הוא בשלימות הרי זה מכריע לאמירת הן.

מהנכון אשר לאחרי כל הני"ל, הנה בכל יום חול בבקר תפריש פרוטות אחדות לצדקה עד שתשתדך ותנשא בשעה טובה ומוצלחת.

בברכה לבשו"ט בכל האמור,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר